

واقفیت یا خیال؟!

احمد اسماعیلی - دانش پژوه سطح ۳ حوزه علمیه

برخی اندیشمندان غربی، ذهن و افکار ما، همانند آهن ربایی، اتفاقات زندگی را به سمت ما جذب می‌کند. قانون جذب می‌گوید: «هرچیز را در ذهنت مجسم کنی، آن را در دست‌هایت خواهی داشت.» خلاصه این قانون آن است که مامی‌توانیم فقط با تصویرسازی ذهنی، وقایع و اتفاقات زندگی را به سمت خودمان جذب کنیم.

هر روز صبح، هنگام بیدار شدن، به تعداد مشخصی با خودت تکرار کن: «من پول‌دار می‌شوم!» با این کار ثروت توسط کائنات به سمت تو جذب خواهد شد! یکی از معضلاتی که امروزه در فضای مجازی گریبان‌گیر جوانان و نوجوانان شده، مسئله‌ای با عنوان «قانون جذب» است. براساس تعریف این قانون توسط

به عبارت دیگر، وقتی تصویرسازی می‌کنیم، پدیده را می‌آفرینیم و خلق می‌کنیم. پس در واقع، ذهن علتِ تامّه خلق است. در حقیقت، رابطه علت و معلولی است. همان‌طور که حرارت علت جوشش آب است، فکر ما هم علت وقوع این پدیده خارجی است. از این رو، گاهی در کلیپ‌های تبلیغاتی این قانون در فضای مجازی، افرادی را می‌بینیم که برای کسب موفقیت یا ثروت مند شدن یا... برنامه‌هایی می‌دهند (از جمله مثال بالا). اما واقعیت چیست؟

● آیا طبق قانون جذب (کارما) اگر کسی فکر کند به بیماری خاصی مبتلا خواهد

ساختگی است. در این مدل از تعریف قانون جذب ادعا می‌شود که ادیان و مذاهبی مانند هندوئیسم، بودیسم، یهودیت، مسیحیت و اسلام و تمدن‌هایی مانند بابلی‌ها و مصریان، در نوشته‌ها و حکایت‌های خود به این شکل از قانون جذب اشاره کرده‌اند؛ در حالی که این‌گونه نیست. همچنین ادعا می‌شود برخی بزرگان همچون سقراط، افلاطون، ویلیام شکسپیر، ویکتور هوگو و اسحاق نیوتن، در نوشته‌های خود به این قانون اشاره کرده‌اند؛ در حالی که این ادعا نیز کاملاً دروغ و فریب است!

شد، به این بیماری مبتلا می‌شود؟

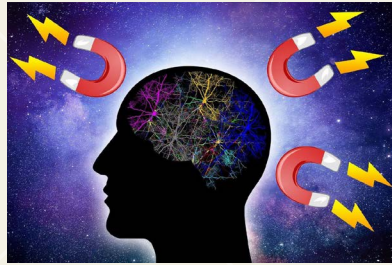
● آیا طبق قانون جذب اگر کسی فکر کند ثروتمند خواهد شد، این اتفاق می‌افتد؟ در سخنان برخی مدعیان غربی این قانون، بارها به تحقیقات علمی اشاره و نقل قول‌هایی از پژوهشگران بیان شده است؛ در حالی که تقریباً همه آن‌ها

جالب اینکه بسیاری از مدعیان قانون جذب آن را دستاویز توجیه تنبلی و بی‌تحریکی در جهت رسیدن به اهداف و موفقیت‌های زندگی قرار داده‌اند و به‌گمان اینکه ذهن به‌تنهایی قدرت جذب و تأمین خواسته‌ها را دارد، مبتلا به گذر زمان و بی‌انگیزگی شده‌اند.

فکر کند به بیماری خاصی مبتلا خواهد شد، به این بیماری مبتلا می‌شود؟

● آیا طبق قانون جذب اگر کسی فکر کند ثروتمند خواهد شد، این اتفاق می‌افتد؟ در سخنان برخی مدعیان غربی این قانون، بارها به تحقیقات علمی اشاره و نقل قول‌هایی از پژوهشگران بیان شده است؛ در حالی که تقریباً همه آن‌ها

دوم) از سوی دیگر، خداوند متعال سعی و تلاش افراد را دارای ارزش می‌داند و آن را عامل رسیدن به موفقیت و شادکامی معرفی می‌کند: «وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى!»^۳ برای انسان بهره‌ای جز سعی و

تلاش او نیست.» اما براساس قانون جذب غربی‌ها، برای رسیدن به موفقیت یا دستیابی به اهداف، تصویرسازی ذهنی کافی است و لازم نیست تلاش کنیم یا کار خاصی انجام دهیم! درحالی‌که این ادعا مخالف آموزه‌های دینی و تعالیم اسلامی است.

سوم) در اینکه افکار و گمان مثبت یا منفی، در روحیه و رفتار انسان تأثیر می‌گذارد، شکی نیست. امام‌رضا علیه السلام می‌فرماید: «أَحْسِنِ الظَّنَّ بِاللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: "أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ بِإِنْ خَيْرًا فَخَيْرًا وَ إِنْ شَرًّا فَشَرًّا!"^۴ به خداوند گمان نیکو ببر که خدای عزوجل می‌فرماید: "من مطابق گمان بنده مؤمن خود هستم:

اما در منطق اسلام، این حقیقت از طریق اهل بیت علیهم السلام به‌گونه دیگری بیان شده است:

اول) امور زندگانی در این دنیا براساس علل و اسباب طراحی شده است. عالم دارای نظام منطقی علت و معلولی است و تازمانی که علل کافی برای تحقق پدیده‌ای رخ ندهد، آن پدیده محقق نخواهد شد.

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «أَيُّ اللَّهِ أَنْ يُجْرِيَ الْأَشْيَاءَ إِلَّا بِالْأَسْبَابِ!»^۵ خداوند متعال ابا دارد از اینکه امور را از مجاری غیرعادی تدبیر فرماید.» در قانون جذب، علل مادی پدیده‌ها را به‌طور کلی منتفی می‌دانند و تنها تصویرسازی ذهنی را علت خلق پدیده‌ها معرفی می‌کنند.

در انجام دادن آنچه نیت آن قوی باشد، ناتوان نیست.» ولی این مسئله ارتباطی با گفته‌های مدعیان قانون جذب ندارد و این قانون به صورتی که امروزه در جامعه معرفی شده، دروغی بیش نیست.^۸

با توجه به نکات پیش گفته، به طور مثال اگر کسی به بیماری بیندیشد، امکان ابتلا به بیماری به خودی خود و صرفاً با اندیشیدن به این بیماری وجود ندارد؛ بلکه این نوع افکار، تنش و اضطراب فرد را افزایش می‌دهد و با افزایش افکار منفی، بر شدت ترس و اضطراب فرد افزوده می‌شود که این باعث تضعیف دستگاه ایمنی بدن می‌شود و مشکلاتی برای فرد به وجود می‌آورد.

تردیدی نیست که برای حفظ سلامتی، تقویت قدرت دفاعی بدن بسیار حیاتی است و افرادی که دستگاه ایمنی ضعیفی دارند، بیش از دیگران در معرض آسیب و بیماری قرار دارند. طبق گزارش‌های

اگر به من گمان نیک داشت، آن‌گونه‌ام و اگر گمان بد داشت، همان‌گونه‌ام.» یا امام کاظم علیه السلام درباره تعبیر خواب فرمودند: «الرُّؤْيَا عَلَى مَا تُعْبَرُ»^۵ خواب همان‌گونه می‌شود که تعبیر شده است.» یا رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: «تَقَالُوا بِالْحَتِيرِ حِدْوَهُ»^۶ همواره فال نیک بزنید تا آن را بیابید.» این نشانگر تأثیر نوع نگرش انسان و حسن ظن به اتفاقات است. در تحقیقات گسترده، محققان به این نتیجه رسیده‌اند که افکار منفی می‌تواند انسان را از لحاظ جسمی بیمار کند و صدمات روانی و جسمی بسیاری بر انسان به جا بگذارد. در مقابل، افکار مثبت و مثبت‌اندیشی می‌تواند با نشاط‌افزایی و انگیزش بخشی، بر توان و قدرت انسان بیفزاید و حتی باعث بهبود بیماری‌ها و تسریع آن‌ها شود. در آموزه‌های دینی نیز به این نکته اشاره شده است. امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «مَا صَعَفَ بَدَنٌ عَمَّا قَوِيَتْ عَلَيْهِ النَّيَّةُ»^۷ هیچ بدنی

را لازمه رسیدن به کمال و اهداف زندگی می‌داند؛ اما به همراه تهیه مقدمات لازم، تلاش و حرکت.

برای مطالعه بیشتر

- ▀ نقد کتاب راز، پوریا زرین‌فر، انتشارات نسل آفتاب، تهران، ۱۳۹۴.
- ▀ «قانون جذب»، حمزه شریفی دوست، فصلنامه مطالعات معنوی، ش ۳، پژوهشکده
- ▀ باقرالعلوم علیه السلام، قم، بهار ۱۳۹۱، ص ۱۵۱-۱۹۰.

عمومی، افرادی که از دستگاه ایمنی قوی برخوردارند، در برابر ویروس‌ها مقاوم‌ترند و میزان مرگ‌ومیرها و آسیب‌پذیری در آنها بسیار کم است. در مقابل، افراد دارای دستگاه ایمنی ضعیف، نظیر سالمندان و کسانی که بیماری‌های زمینه‌ای مانند بیماری‌های عفونی، قلبی‌عروقی، سرطان، آسم، دیابت و ام‌اس دارند آسیب‌پذیرترند؛ چون این نوع بیماری‌ها دستگاه ایمنی انسان را به شدت تضعیف می‌کنند. پس دین اسلام مثبت‌اندیشی و حسن‌ظن و امید به یاری خداوند تعالی

پی‌نوشت

۱. نقد کتاب راز، پوریا زرین‌فر، انتشارات نسل آفتاب، تهران، ۱۳۹۴، ص ۱۳.
۲. اصول کافی، محمدبن یعقوب کلینی، انتشارات دارالکتب الإسلامیه، تهران، ۱۳۶۷ش، ج ۱، ص ۴۸۸.
۳. ۳۹/نجم.
۴. اصول کافی، محمدبن یعقوب کلینی، ج ۲، ص ۷۲.
۵. همان، ج ۸، ص ۳۳۵.
۶. میزان الحکمة، محمد محمدی ری‌شهری، انتشارات دار الحدیث، ری، ج ۱، ص ۳، ج ۳، ص ۲۳۵۳؛ تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی، انتشارات دارالکتب الإسلامیه، تهران، ۱۳۷۱ش، ج ۶، ص ۳۱۷.
۷. من لا یحضره الفقیه، محمدبن علی بن بابویه (شیخ صدوق)، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۴۱۳ق، ج ۴، ص ۴۰۰.
۸. «نقد و بررسی نظریه راز (قانون جذب)»، حمیدرضا مظاهری، فصلنامه مطالعات معنوی، پیش‌شماره ۲، پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام، قم، پاییز ۱۳۹۰، ص ۹۰.

